

c) Nu s-au efectuat anchete-sondaj în toate localitățile în care există graiuri ale uneia și aceleiași limbi slave, în timp ce în alte localități s-au efectuat câte două-trei deplasări consecutive. (Fac excepție în această privință localitățile cu graiuri cehe). Credem că este bine ca mai întâi să se acopere, cu ajutorul unor anchete-sondaj, toate localitățile cu graiuri slave despre care există informații și aiba apoi să se procedeze la studii mai detaliate, în funcție de rezultatele sondajelor.

d) Până în prezent nu au fost elaborate și supuse unor discuții colective minuțioase principiile anchetării slavilor de la noi în condițiile bilingvismului. De asemenea, nu s-au elaborat și adoptat încă principii unice de transcriere pentru graiurile diverselor limbi slave.

În vederea obținerii unor noi succese în activitatea lor și în scopul ridicării nivelului cercetărilor pe o treaptă superioară, dialectologii-slaviști din țara noastră, membri ai Asociației Slaviștilor din R.P.R. și ai diverselor catedre de la facultăți, ar trebui să țină seamă, după părerea noastră, de considerentele de mai jos.

1. Problema acumulării de material dialectal

Cea mai însemnată și mai urgentă sarcină, care stă de o potrivă în fața cercetătorilor tuturor graiurilor slave de la noi, este strângerea unui volum cât mai mare de informații de limbă de pe teren. Întrucât ritmul de evoluare a diverselor stadii de bilingvism slavo-român spre unilingvism este pe alocuri accelerat, tineretul și chiar adulții ne mai practicînd activ graiul tradițional slav, se impune cercetarea cu precădere a graiurilor pe cele de dispariție.

Căile de acumulare a materialului dialectal brut sînt variate și trebuie folosite toate, ținîndu-se însă seama de specificul fiecăreia.

Cel mai important și mai sigur mijloc de acumulat sînt, se înțelege, *anchetele directe*, efectuate în mijlocul populațiilor care păstrează graiurile slave respective. O bună orientare asupra informatorilor și o organizare rațională a timpului în diversele localități trebuie să asigure acest prim obiectiv — acumularea materialului.

În afară de anchetele nemijlocite, trebuie, credem, să se extindă sistemul de strîngere și de îmbunătățire a materialului brut *prin intermediari*, în primul rînd prin studenți-filologi instruiți special pentru această muncă. (Inițiativa colectivului de cercetători ai graiurilor sîrbocroate de la Facultatea de filologie din București, care a utilizat acest procedeu pentru scopuri de sondare a terenului, trebuie extinsă).

Concluzii interesante asupra particularităților graiurilor slave de la noi se pot trage și din analiza datelor pe care le oferă diverse *izvoare scrise*: corespondența de familie, corespondența personală cu informatorii, caietele de cîntece, lucrările școlare ale elevilor (analiza greșelilor) ș.a.

Prin intermediul Asociației Slaviștilor din R.P.R. s-ar putea organiza, la inițiativa cercetătorilor, corespondențe sistematice cu diverși informatori. (Prudența, absolut justificată, față de informațiile obținute pe această cale, nu trebuie să ajungă pînă la scepticism. Datele indirecte pot constitui puncte de orientare în cercetarea nemijlocită sau pot reprezenta confirmări noi ale unor observații pentru care în timpul anchetelor directe nu s-au obținut ilustrări suficiente sau suficient de clare. Cf. în acest sens experiența dialectologilor din R. S. Cehoslovacă, de exemplu inițiativele lui Vážný).